

Bréfa- og málasafn 1950.

Bjarni Benediktsson – Stjórnsmál – Dómsmála- og Utanríkisráðherra – Bréf - A R Schiöt - Árni G Eylands
- B Arnbjörnsson - Helgi Hjörvar - Jón Bjarnason - Jón Ólafsson - Jóhann Benediktsson - Julius Havsteen
- Ólafur Halldórsson - Halldór Laxness - Helgi Hjörvar - Jón Ingimarsson - 1950

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnsmálamaðurinn
Askja 2-11, Örk 3

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

BIFREIÐAEFTIRLITIÐ

alit on. hvort berling hein il,
wd felsi. bentingar, wd blif
bering lefir i fornd vi

Reykjavík, 29 november, 1950.

Hérmeð sendist hinu háa dómsmálaráðuneyti bréf Bergs Arnbjörns-
sonar, bifreiðaeftirlitsmanns, dags. 28. f.m., þar sem hann lýsir
mjög slæmu ástandi, sem ríkir yfirleitt um notkun óskrásettra og
jafnvel ljósalausra dráttarvéla með tengivagni, sem þannig eru
meðal annars hafðir til kaupstaðarferða við flutning á afurðum
bænda og aödrátta fyrir heimilin. Og að þessum farartækjum stjórni
oft ungligar, jafnvel börn innan fermingaraldurs, sem auðvitað
hafa ekki ökuréttindi og kunna heldur ekki með þessi taki að fara.
Hann telur flestar þessar dráttarvélar einnig vera ótryggðar sem
farartæki, sem eðlilegt er, og allt þetta sé að sjálfsögðu tví-
mælalaust brot á bifreiðalögnum. Ennfremur að nú þegar hafi orðið
alvarleg slys í sambandi við slika notkun þessara farartækja. Telur
eftirlitsmaðurinn þetta ástand vera alls óviðunandi, sem skiljan-
legt er, og bendir á nauðsyn þess að þessi mál verð tekin til ræki-
legrar alhugunar og að úr því verði skorið, hvort þetta eigi að
vera svo áfram eins og hér að framan er lýst.

A því tímabili, sem liðið er frá því að nefnt bréf Bergs Arnbjörns-
sonar barst mér, hefi ég aflað mér upplýsinga um það, að hið sama
mun mega segja um notkun dráttarvéla og um ökumenn þeirra í öðrum
umdænum eftirlitsmanna á landinu, ekki síst þar sem þessar dráttar-
vélar eru flestar. Það hefir allsstaðar verið reynt, af eftirlits-
mönnunum, að halda þessu niðri eins og hægt hefir verið, með að-
vörunum og áminningum til viðkomandi umráðamanna þessara véla og
þeirra, sem ráða því hverjir fara með þær. Þær aðvaranir hafa náð
tilgangi sínum í mörgum tilfellum, en sumstaðar aðeins um stundar-
sakir og ekki lengur, því þá hefir aftur verið tekið til með þessa
misnotkun eins og að framan er lýst.

I samræmi við þetta og bifreiðalögini, hefi ég jafnan svarað fyrir-
Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

KEIÐAEFTIRLITIÐ

Réyjavík,

spurnum frá eftirlitsmönnunum um þetta efni þannig, að mér þætti rétt, að allar þær dráttarvélar, sem notaðar væru til ýmsra ferðalaga, eins og að framan er lýst, en ekki eingöngu við jarðyrkjum, yrðu skrásettar á sama hátt og önnur farartæki. Þetta heffir þó ætlo verið ýmsum annmörkum háð, enda hefir það mætt nokkurri mótsprynu og því ekki komist í framkvæmd að neinu verulegu marki.

Þess má geta, að mikill fjöldi bifreiðastjóra, sérstaklega langferðabifreiðastjóra, hafa undan þessu kvartað og sumir krafist aðgerða frá hálfu bifreiðaeftirlitsins.

Því er það, að ég tel nú bera ríka nauðsyn til, að sett verði reglugerð um þetta, eins og líka gert er ráð fyrir í 1. gr. bifreiðalaganna, til þess að hægt sé að styðjast við ákveðin fyrirmæli, sem yrðu til að auðvelda starf bifreiðaeftirlitsmanna ofl..

Þess má geta, að hér í Reykjavík hefir lögreglustjóri á sínum tíma réttilega ákveðið, samkvæmt 1. gr. bifreiðalaganna, að slík dráttarvélar, sem ekki eru eingöngu notaðar við jarðyrkjum, skyldi skrásetja og hafa í bifreiðaskránni, eru þær þar með komnar undir bifreiðalöginn. Einnig hafa á sama hátt verið skrásettur hér í Reykjavík, vélknúrir pallvagnar á lágum hjálum, sem notaðir eru við vöruflutninga að og frá skipi, þótt þeir séu eiginlega undanþegnir í lögnum. Var fyrirskipun um skrásetningu þeirra á sínum tíma að sjálfsögðu byggð á því, að notkun þessara vagna varð í reyndinni viðtækari en lögin gera ráð fyrir. Þannig var vögnunum oft ekið að ýmsum vörugeymsluhúsum út um allan bæ og jafnvel út fyrir bæinn, svo sjálfsagt þótti að hafa þá ekki óskrásetta. - Þetta er sett hér aðeins til samanburðar.

Virðingarfyllst.

Til dómsmálaráðuneytisins.

Jón Ólafsson

Bréf bifreiðaeftirlitsins, dags. 29.nóv. 1950,
um dráttarvélar.

I bréfi bifreiðaeftirlitsins kemur fram sú skoðun forstöðumannsins (Jóns Ólafssonar), að rétt sé, að allar dráttarvélar, sem notaðar eru til ferðalaga (og flutninga) eins og lýst er í bréfinu, en ekki eingöngu við jarðyrkju, skuli skrásetjast eins og önnur ökutæki, sem heyra undir ákvæði bifreiðalaganna.

Hingað til hafa engar dráttarvélar í sveitum verið skrásettar sem bifreiðar enda þótt þær falli undir skilgreiningu bifreiðalaganna á bifreið.

Er því tillaga J.Ól. allmikil breyting frá því sem verið hefir.

Athuga þarf því:

1. Hvað felst í breytingunni, sem J.Ól. leggur til að gerð verði?
2. Er breytingin heimil?
3. Hvaða áhrif hefur breytingin í fór með sér?

I. I breytingunni felst það, að allar dráttarvélar, sem notaðar eru til annars en jarðyrkju (par með talin heyvinna) þurfa að skrásetjast sem bifreiðar. I bifreiðalögnum eru þau vélknúin ökutæki, sem eingöngu eru notuð til jarðyrkju, eða vegavinnu, undanþegin ákvæðum bifreiðalaganna. Þar sem erfitt er að flokka allar dráttarvélar á landinu í 2 flokka, p.e. jarðyrkju verkfæri annarsvegar og flutningaverkfæri hinsvegar, virðist auðveldasta leiðin að ákveða að allar dráttarvélar, sem ekið er um vegi landsins, annað en til að flytjast milli vinnustaða, skuli falla undir ákvæði bifreiðalaganna og því vera skrásettar og tryggðar sem bifreiðar lögum samkvæmt.

Með því að ákveða slíkt kemur flokkun sú, sem bifreiðalöginn gera ráð fyrir milli jarðyrkjaverkfæra og þeirra sem einnig eru notuð til flutninga, af sjálfu sér, því óskrásettar dráttarvélar mættu þá ekki koma á vegina nema sannanlegt væri að verið væri að flytja þær milli vinnustaða þar sem þær væru notaðar við sín eiginlegu störf (jarðyrkju).

II. Þá kemur til athugunar, hvort breytingin er heimil.

I upphafi 1. gr. bifreiðalaganna segir, að bifreið nefnist í lögum þessum sérhvert ökutæki, sem knúið er áfram með afluvel í ökutækinu sjálfu og eigi rennur á spori. Undanþegin lögnum eru þau vélknúin ökutæki, sem eingöngu eru notuð við jarðyrkju eða vegavinnu, þó eigi vatnsbifreiðar.

Síðar í sömu grein segir: "Rísi ágreiningur um það, hvort ökutæki sé hæð ákvæðum þessara laga eða þeim reglum, er settar verða samkvæmt þeim, úrskurðar dómsmálaráðherra endanlega um málið, en leita skal áður umsagnar fjármálaráðuneytisins, sé um gjaldskyldu að ræða".

Það er ljóst að mikið af hinum svokölluðu heimilisdráttarvélum eru notaðar til flutninga á vörum og jafnvel mönnum jafn-hliða hinum eiginlegu notum tækjanna, þ.e. jarðyrkju (heyvinnu).

Það verður einnig að telja ljóst, að dráttarvélar þær, sem notaðar eru í sveitum falla undir skilgreiningu bifreiðalaganna á bifreið og eru því einungis undanþegnar lögnum ef þær eru eingöngu notaðar til jarðyrkju.

Verður því að telja, að dráttarvélar þær, sem notaðar hafa verið til annars en jarðyrkju, hafi alltaf verið skrásetningarg- og tryggingarskyldar samkvæmt bifreiðalögnum, og er því breyting sú, sem Jón Ólafsson leggur til að gerð verði, einungis í því fólgin að færa framkvæmd löggæzlunnar í þessum efnunum til samræmis við ákvæði bifreiðalaganna.

III. Áhrif breytingarinnar yrðu þau, að eigendur dráttarvélá, sem notaðar eru til flutninga jafnframt jarðyrkju, yrðu að greiða skrásetningargjöld, skoðunargjöld, ~~skatt~~ og vátryggingariðgjöld af dráttarvélunum eins og venjulegum bifreiðum.

Útgjöld þessi yrðu árlega:

1. Skoðunargjald: kr. 80.00.

2. Skattur: Enginn.

3. Vátryggingariðgjald: Lægra en kr. 350.00, sem er idgjald af jeppum í sveitum, ~~en dráttarvélar eru um allt 'a idgjald -~~ skra.

4. Ökumannstrygging kr. 286.00 (104 á fólkssbíl).

Skrásetningargjaldið er aðeins greitt einu sinni, við skrásetningu, og er kr. 75.00.

Skrásetningarspjöld kosta kr. 30.00.

Ökumenn dráttarvélanna yrðu að hafa bifreiðarstjórapróf, en skv. lögnum þurfa ökumenn ökutækja þeirra, sem undanþegin eru ákvæðum laganna, að vera 18 ára að aldri, en þurfa ekki að hafa bifreiðastjóraréttindi.

IV. Framkvæmd breytingar þessarar virðist mér bezt komið fyrir þannig, að dómsmálaráðuneytið legði fyrir löggæzlumenn að framkvæma framangreind ákvæði bifreiðalaganna þannig, að kæra til refsingar þá menn, sem aki óskrásettum dráttarvélum um vegina, nema hlutaðeigendur sanni að þeir séu að flytja dráttarvél milli jarðyrkjuvinnustaða. Einnig séu ökumenn slíkra tækja kærðir fyrir að vera með þau á vegunum án þess að hafa bifreiðastjóraréttindi.

Jafnframt sé birt auglýsing frá dómsmálaráðuneytinu um að löggæzlumönnum hefðu verið gefin þessi fyrirmæli.

Áður þyrfti að fá samþykki fjármálaráðuneytisins, þar sem hér er um afgjaldsskyldu að ræða.

V. Reglugerðarheimild sú, sem J.Ól. bendir á að sé í 1. gr. bifreiðalaganna, og leggur til að notuð yrði til að setja ákveðnar reglur um hvaða tæki skuli falla undir ákvæði bifreiðalaganna, á ekki við í þessu tilfelli. Sú heimild nær aðeins til þess að setja reglur um, hvaða skilyrða annara en 18 ára aldurs, skuli krefjast af ökumönnum jarðyrkju- eða vegavinnuvekfæra, sem ekki falla

undir ákvæði laganna, svo og um akstur og notkun þeirra ökutækja, sem samkvæmt lögnum eru undanþegin ákvæðum þeirra.

til þess að koma breytingunni á þarf ekki annað en úrskurð dómsmálaráðherrans, að fenginni umsögn fjármálaráðuneytisins, skv. 3. mgr. 1. gr. bifreiðalaganna.

Hinsvegar er athugandi hvort ekki er rétt að setja reglugerð um notkun jarðyrkju og vegavinnuökutækja, sem undanþegin eru ákvæðum bifreiðalaganna, svo og um kröfur til ökumanna þeirra, frekari en gerðar eru í lögnum. Má par sérstaklega benda á, ef slík reglugerð yrði sett, að hafa ákvæði um ökumannstryggingu og tryggingu fyrir tjóni, sem takið kynni að valda hagsmunum þriðjumanns.

10. jan. 1951.

SJ.

Reykjavík, October 30th, 1950.

Dear Sirs,

I ask you kindly to forward to me the following books:

- 1) L. C. Moyzisch: Operation Cicero. (That is the title of the American edition, perhaps the title of the English edition is different, but the book is about the German spying in Ankara during the war.)
- 2) The book by the interpreter of Hitler, the German edition.

Please debit the amount to my account.

Yours faithfully,

Bjarni Benediktsson,

Minister for Foreign Affairs,

Messrs. Hugh Rees Ltd.,
47 Pall Mall,
London S.W. I.,
E n g l a n d .

Rather B. Benediktsson

Þótt er ekki af löngum til Í
landi, tilspáinn er fyr sandi
því detta bref - til þau I þú
ejaði set - og endur sandi myic
þat eftir.

Til Þormanns
mein wa heimins samþykkt
frá eystrastrand N. Miller. en
allur hraðir nomaðils. Eft

hunni verði sínum, og einhver
athugið loten fær fram, þarf
þat Í wa mið stjórnunum,
allra(?) en ekki spennat
landheimsfornithorn, í
hini Í hvern veg ekki latum
síga sín með vondum
i haust.

Fyrigeftri þurði ábund-
ingi Víðal Í Þorl. 3. Ísl.

Bifreiðaeftirlitið

SÍMI 73 — AKRANESI

AKRANESI, 28. okt. 1950

Eins og ýour er kunnugt herra forstöðumaður, hefur nú sáðustu ár verið flutt til landsins, fjöldi heimilis dráttavéla, t.d. Farmal og Ferguson. Eg geri rað fyrir að ætlunin með þessum innflutningi hafi verið sú, að þessar vélar yrðu eingöngu notaðar til jarðvinslu og til ýmiskonar aðstoðar við störf á heima við.

Notkun þessara vélara hefur orðið tölувert viðtækari, því nú eru þær í mörgun tilfellum eins mikið notaðar til kaupstaðaferða til flutnings á afurðum bænda og aðdrattar fyrir heimilin.

Í þessum flutningum eru notaðar kerrur misjafnlega stórar, sem hengdar eru aftaní dráttarvélarnar.

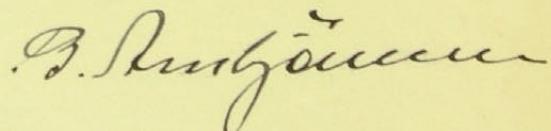
Við stjórn þessara faratækja eru oftast próflausir menn, sem eg fullyrði að kunna oft og tiðum lítið eða ekki neitt með þau að fara, oft kemur það líka fyrir að börnum innan við fermingaráaldur er fenginn stjórn þessara faratækja og það þótt ferðinni sé heitið út á þjóðvegi.

Flestar eru þessar dráttarvelar óskráðar og ótryggðar, virðist betta því vera tvímaðalaust brot á bifreiðalögunum.

Það astand sem rikir í þessum malum er varla viðunandi, það byrfti því að taka það til rækjilegrar athugunar svo úrbvi fáist skorið hvort þetta að vera svona áfram eins og eg hefi lýst, eða breitast til batnaðar.

Þess má gagnið geta að nú þegar hafa orðið alvarleg slys í sambandi við akstur þessara faratækja og kæmi mér ekki óvart, þótt rekja mætti orsakir slynsana til þess að stjórnendur þeirra hafi ekki kunnað ofmíkið með þau að fara.

Að síðustu vil eg benda á að Ferguson dráttar vélin er ljóslaus og kemur svo frá verksmiðjunni, að eg best veit, er henni því oft ekið svoleiðis eftir að ljósatím bifreiða er kominn.

Forstöðumaður bifreiðaeftirlisins,
Reykjavík.

APOTEK SIGLUFJARDAR
(LYFJABUD SIGLUFJARDAR)
STOFNSETT 1928 — A. R. SCHIOTH

ADALGATA 28
SÍMI 81—SÍMNEFNI (TELEGRAMADRESSE): SCHIÖTH
P. O. BOX 68

BENTLEY'S CODE & PRIVATE
SIGLUFIRÐI,
ÍSLAND

Privat.

Pann 20/8 - 50

Kæri Agnar,

Aðeins örfáar línur, mikið að gera, bött minna sje um síldina, því margt er hjer um manninn, sem bíður eftir síldinni, — sem kannske aldrei kemur. Eins og þjer sjálfsagt er vel kunnugt um, strandaði rússneskt skip í Þorgeirsfirði um daginn. Veit jeg persónulega lítið annað um þetta eh það, sem byrtst hefir í útvarkinu. Hjer ganga allskonar sögur manna á meðal um þessa atburði svo sem oft vill verða og er ekki gott að segja hvað er satt og hvað ekki. Jeg hefi reynt að komast eftir ýmsu í þessu sambandi og veit að þetta er rjett: Kvöldið áður en skipið strandaði sa Barði Barðason einn rússann á leið upp að landi og stefndi á Þorgeirsfjörð. Fyrir ca. tveimur vikum, þegar Ágrímur Sigurðsson skipstj. var á leið hingað með fullfermi síldar á Sigurðu v/s sá hann einnig skip koma á útleið frá Þorgeirsfirði. (Hafði privat tal af honum nú á stundinni.) —

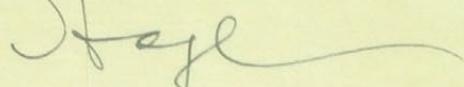
Þessi Þorgeirsfjörður og Hvalvatnsfjörður eru óbyggðir, munu þar vera nokkur eðsíket. — Nú er það vitað, að þeir mágarnir Þóroddur Guðm. og Áki Jakobsson hafa keypt eða tekið á leigu eitt af kotumum í Þorgeirsfirði (Botn eða Þönglaskáli, jeg hefi ekki viljað halda uppi spurnum um þetta, til að vekja ekki neinn grun). Mjer er vel kunnugt um, að undanfarin ár hafa þeir verið að fara þang að á sumrin til að veiða silung. Menn hafa látið sjer detta í hug, að þeir kynnu að hafa veitt salufjelögum sínum einhverja aðstoð, kannske bennt þeim a Þorgeirsfjörð sem heppilegann stað til að athafna sig á, umhlaða e. s. frv. — Þegar Ágir kom að strandmönnum höfnuðun þeir allri aðstoð. Hversvegna?

Jeg vil engu slá föstu í þessu sambandi, en eitt finnst mjer vera hegt að framkvama: Ágir gesti skotist þangað inn, þegar þannig stendur á og athugað hvort nokkur vegsummerki sjást í landi eftir russana. Hafa þeir verið þar í landi, hafa þeir Áki og Þóroddur lánað þeim lykla að kotinu, er þar geymt eithvað, sem russarnir vilja fara leynt með e. s frv.?

Um þessa hluti er ekki hegt að tala í síma, en mjer finnst sll ástæða til að vera á varðbergi. — Jeg sendi þjer þessar línu til þess að þú notir þær eftir vild en utanáskriftin er miðuð við það, að jeg trúi þeim ekki sllum of vel hjer á pósthúsini, — sjerstaklega ekki höfuðpaurnum.

Bestu kveðjur,

þínus einkl.

Hr. Íslenskakirkj.

Bjarni Benediktsson

Reykjavík.

Leg aði samtal erið yfir i fyrri
verður um það, að leggst Keldjáus
Keisti. Þórrit að Kaldvænari:
Sinnubidi ákvæðum um það erið
forn. Sjálfstöfl. 'Olaf Thóris' = Meivars
hús einleyni yfir, og 'Olafs', til
að leysa bættu mál vidurvanlega
fyrir fólkut i bygðaslaginu -
Nið laungar mig til að senda yfir
nokkrar grámerker um gang mala.
Sem er frumþ. að fari sem
algtont Hinadarmál - a milli
mín og yfir, og fornans. Sjálfst-
flóðháus 'Olaf Thóris'

Kaups fessa húss fóru ekki²⁾
fránn fyrir en um miðl fyrir
sumar - þá lígn fyni mörk sínsk.
og brief - um þetta málf fái leggat
og vystið eiga mangið ad gera -
og restur ad hefjari strax - og þá
fránn af því margvisleyar
umhæðar - (Sem ej slappi ad delja)
þá virid lagfost - og umháll um
ad setja upps verslun = þá var
og mindanlit mitt hluckafelag
og margri herinnum i því -
En þá var þáð óhappaveik
verkl. ad þorðum Hallhísaeyri
var neitil um ad vera með
i nýri felapsstofnum, Og þar
með Hallhíus faderi þorðum - slör-
lega módgáðar - Og ej verð ad

Segja ad þeir fedgar voru þá³
ad Víðimur inni mikinn áluuga
fyrir fannliti og verkum reggði
i hér atinn = og var ej búin ad
komast í langt með þorfinn, þar
hann var fregr = og hafði hann
þá lofad mei fullkommunum, —
sínumhaps i orálum.

Eg var alveg væftur fyrir því
at þetta heimi á daginn, Og þá
auðvitað hefist nejz Kafli i heillegri
þeira fedga = ef svo má kalla —
það = þeir töldu þetta heim svik.
vit sij þeir fedgar. Þessi fannij
sem ej var búin ad tala og líka
frínumi klidum = þessa afarsí
mæltum ylla fyrir i hér atinn
og ekki sitt hja óliko flókksmum
man = sem sari huversu manndsynið

4

það var að halda saman, og
gera kveginum örnum gagn, i
fullri vinsamld. Þen ekki leia
síl sundsing að óþófni, tómis
og kunnugt, se Maðhús heildarsmáður
og breppostjóri; og mæli vid lokana
leia, enda hafið hvern lífið yfir
ákvæðum fylgi vid Reyðið. a' Holm-
avil, sem yðr skemmt.

Hippurinn persu er funderi haldirinn
sem hét stoðfundið. H.f. Björnffidr.
Reyðið er þar ekki mættur. Þa'
var Strötgáin leirissa ~~þeim~~ mættur
og lípti þui yfir fyrir hönd
Reyðið, að hann óskatíði ekki eftir
að að hennanum yðru með
þrekkas en þau vildu = Þen Reyðið
hafði áður berit mið að óskapen

5

at heimamenn yðru sem flósti
með, þarna vorum við Kristján
með 2föld skilabæd = flóst vor
laus i persu. - allt a' sinni békini
þetta ut af fyrri sig farið móttun
mín og ókrifti og fortviggjilegt -
þó ekki se' meira sagt - Enda mun
Kristján aldrey hafa haft óluva
fyrir ferdum degsins um strandi.

þarna var ekki sagt um
um framtidesstef persa laus
tegndi allt ab Kára seimna
og byggja upp hlutina.

pá Þórus degset norður um
gaukurinn - Steinur. og Björkum
og heimamenn ganga fra þeiri
félapsstofnum, sem miðlind var
degsi seiði að það eiqpi að byrja
strax. þá er ekki med hrisit

get- frá því ad þat er Keipí^b
þar til eftir gammar - tökki
húsat um ad fá seld i línið -
heldur fluttar stóré formur
af seld sunnan ís Neflavík.
Sem endist til næsta árs, eru
auðvitað helmingur ómít, verður
ordit í haust. pa' dílu þer kínku
af bændum, og keiptu kjöt og gos.
og gettu þat vel ad ej tel.

Þad kom aldri yss í dagar
ad flakadrar göði fiskur i
lausinum af Reggði hendi - það
sem svo var teknid af fiski
var saltið í fiskilusinum, meða
frann smáreit.

Hormeter ríðjörnur Haukurinn
Arnason, var fálin all med ferd

7.

persoa mala - Hann var i
fertalagi med Eggert um alla
sýsluna ad eij held - og eftir
það, og útkomur sei herfileg-
astla, með fylgi ðessu. Þá var
lætum hættu Þórus Ljundarson
ad viðna i sýslunni, og flær
ef ekki allt sem hann hafði geti-
leydilagð - og allt hans lofar
ad eingru hafi, og hans kunnings-
rabbi þar með virði sögumini, þar
ofan i kauptid hann gerður fortrúggileg-
ur. Sem varur af ein legni, fyrir
Eggert, og aðrei Þórus anna skilið en
medfert persa frá Eggert hevur. Ad
mínum dömu, deg hygg ad það
heft farit aðr umi, ef hann red-
um heft verit fylgi. Skilið til hér
til hans vilja og áhodana

Leg vil sva halda afan með þeim
sem fram fari i vetrar. A' Kaldranen
það var voran í eftir aðruum. Þen hin
st eingunn - það var allt dælt.

Það var voran í eftir silfurðun í
vor - en allt a' sömu leið. Það
hefur ekki veitit þrifid, hviginn
frítlífið límineini - og flertir
sem mið petta mál tala fóru
ad hlaða ad persu - eda gera grun
ad málum, sem eðilegt er.

Leg vil fáha þui fram ad Kruðjan
Teinorsa. Hefur ad miðum domini
ekki skuli komi myn hæggard a'
Ströndum. Hann vor i upp hafi
afpridirenum til i hægset, og
viljet fera spálfur eftir ad Kaldranen
kom til = Þen of samt - fram hev
verset áhverf. og málsmið som kunjið er.

þáð sem síðan þáð mál, er
þáð Sjálfstæðið í Þau gveni
ur c. 90. alh. miði i 25. til 30. alh.
Enda verður allt getið fóinc Petri
til skaprannar og Boyari fóinc
Sem alltaf hafa verið einlægir
og gildir Sjálfstæðismenn.

Detta er hönnun fóincsaga soðd
til vísindum. Síðas meiri den
ekki hefi ej nærað sín a' ad þýði-
ði senda Knútan, í foamad. vegna
sínum fyrri örslu, og andstóðu sít
i viss mál i hér ad inn, frátt fyrri
þáð mun mikil breitist, fóinc fyrri
sem mið er, ad ej ekki fylgi mið
og síðar fóim frambjóðumdu, sem
fói fóam fói ykkur flókkur. Síði i
lægi þar sem a' mig es ráðist fói
Hermann fóincsyni og fói líti-

10

Fil leidbeiningar a' þri áslund.
sem mið er i Kaloránanesi, og
þar leisstir 2 verksamannafjöl-
sildur sem byggja af honum sem
a' þeim vestri sem farna &
annas koms eamilega af-
tun hinum og a' framforslu af
almannafei'-sónum adinuleyr.

Nið vegna þessara lítlu aðsta
i Kaloránanesi sem vid sem
þar sem i King alveg orðans-
og undandi- og upp því nægt
sínum dögum matu hanskam. Og
hans álit at vanta ís sögnun. Sem
ver þó falsovert, og vyrðist teknis
med fognud þegar hann kom i
upphafi= og Hermann heldur uppi
þrispurnum, um allt hans lofard
og efndir i malum okkar.

11

Um sjálfan mið að það að segja
at Íslomann mun hafa fyrirkjund
seistaka verfð geyn meí. bæði
persónulega - og eins - þeirri -
adinnum, sem ej hefi haft effi-
þri um Brýnjólfus. Verlestjóri hefur
háð meí - sem mið er i Skandar-
þetta er persónulegasast, og
vildi ej meija óska þess, að það
vara med hægt farid-eins og
stendur - sji hvegin framvirðas-
ton ef i hengum gangi, að hægt
á einhvern bratt síðamei, að
villa líkut minn med einhvergi
eda hjálpa til, þri efni - þa'
so meí hūft að fyrri þa.

Teg vil i fullum tímab-
ar fessi mil tegsett í Skandinávum
síði athugið, a' skírsemi legum

12

bætt, sem fyrst. fari betra - Helst
þe' reiðið leoma persum mónum
út úr blutnum og hæðni -
(Stóri og horun) Þeg vildi fari
Sunnland lenda a' Hf. Keldulíff
sem minn eina sjónshóll = sem
mundi vilja og geta leist þær
Persi mal fákkni - eins og a'
stendur og fad fílag hefur afgi
áttu gerð.

Þetta er fátt sast meiri ósýð.
Þetta er vidurvernt mal eins og
stendur. fari minni hérð. Þel
ej ekki. D. fylgi óðrangokappa - þó
slik skýrsla sé gefin. Þen sjálfrus
mun ej áttu en langi lítur fara
á mið a stíflana. Persu mali. ef
ekkeri gerist

Mark Strandarhl
28 júní 1950.
Bartlaug

Hundar

VIÐSKIPTAMÁLARÁÐUNEYTIÐ

Reykjavík, 29. des. 1950.

Með tilvísun til 35. gr. laga nr. 10 frá 15. apríl 1928 um Landsbanka Íslands, skal yður hér með tjáð, herra utanríkisráðherra, að þér hafið verið skipaður varafirmaður bankaráðs Landsbanka Íslands á tímabilinu 1. jan. 1951 til 31. des. 1955.

Formaður bankaráðsins hefir verið skipaður Magnús Jónsson, professor.

Björn Ólafsson

Bjarni Benediktsson

Hr. Bjarni Benediktsson, utanríkisráðherra,
Reykjavík.

Himdalundi 1/3 1950

Herra Domsnálaráðherra

Bjarni Benediktsson Reykjavík

Bojeftifnið erá fessa líð árið 1945 skilti eg við konu minu Helgu Jónsdóttir órsökkin var sú at eg atti barn með annari stílku það eg Helgu at gefa mer eftir skilum enn við það var ekki kominandi em 30 Desember ~~samur~~ talan sira Guðmundur Benediktsson söknaþrestur a milli okkar Helgu og skildi okkar að Bördi og Leng-nokkrum, fari a eftir skipti Sýslumálastofa Skagafjörðar. Sýslu Hermanni hreppstjóra á Ístamöci at gjöra fjar-skifti a milli okkar Helgu em því neitad hin svo það var ekki mögulegt at gjöra þau, órsökkin at því at eg skilfa, yður nú er sú at síðum Almennu.

Tryggingarnar konu til sögumrar hef eg verim láttim borga Tryggingargjald bæti fyrir Helgu og eins fyrir ráðskonu minu sem eg nu bjó med og á eitt bagn með med öðrum orðum eg þarf ad borga 5.3000 Krónur í stadium fyrir 31.000 Krónur ef eg væri lögskilum við Helgu og er hún advera frá skilum Helgi í løpt 5 ár og get valla sagt at eg hafi sjálhana og því síður verið samvistun med henni nú bid eg yður at gjóras vel og svara mér og segja mér hvort eg geti ekki fengit

lögskillat, vid Helga vorum barnlaus
áttum ekki mein Þórin

med Virdingu og vinsent
Johann Benediktsson

Himdal Grundli Hlaganesvirk

Jan 3.

1947

↳ 4305.31 "Skorff B. & F.
Health Club",

2460,18 held
for business,

1.719.55

for w. to Almunt
Iceland.

EBki sagt hr.
gert vit algj.

Marsq § 4303.85 EBki sagt
1947

3.689.01 til

ALU. EBki sagt
hr. gert o. algj

Sept 5
1947

1.03 EBki sagt

1.79 t-(ALU.

EBki sagt hr.
gert vit algj

Lantis Brown Ltd. held: 3. jan '47

↳ 76.433.38 o. datness.

27. mai :47 hovanda feri ↳ 24.700,- i nefni
datness: um: Manhattan Bank, New York City,
en heldur al: 31 733.38 til grettir eru misle-
kostunar.

Manhattan Bank gef opp, at 8 mars '48
held: datness al: umi ↳ 20 971.84.

Rann sôknar et veder af - , hvert
skattan held: veri 5 horgat
i U.S.A.

faxness seldi

utgáfu. Independent People
to Allen & Unwin London
þær fengur Gurtis Brown old.
New York sun umboðsmann og
þær seldi utgáfu. með til
Alfred A Knopf, New York City,
á commission basis, og
áttu Gurtis Brown at fá allt
um frá 30% commission.

"The auditor" (þær Gurtis Brown
hefur aðild upp at firman
hefð vegna faxness fengit :
U.S. f. S.P. spessa upphæð:

Date	upph.	Fra	Háðst.
	\$ 500,-	Alfr. Hn.	294,83

þið 12'46 347 000,-

Book of
the Month Club.

374 000,-
held for hænni
317 000 fengur.
to Allen & Unwin
34,000 retained
by Gurtis Brown
34,000 Commission
held for hænni

1930

Herr
Útawiksráðherr
og fyrir Bjarni Benediktsson
Útiks 19.

Ruth

Torgeir Anderssen-Pryssl
Norges minister

14.2. 1950

Reykjavík

Hartaus takke for den
fugre julehelsing som set
gledel oss si megl a',
fi ved var hvernornst!

Motta vare aller
beste ønsker og,
hilsiner

petta. þarf að skrifla sunn.

Afrit af símskeyti frá sendiráði Íslands
í Oslo, dags. 2. apríl 1950.

Ríkisstjórn Noregs með samvinnu allra lýðraðisflokkanna verkalyðsfélaga vinnuveitenda og bænda ákveðið frá í dag minnka og niðurfella ríkisuppbætur með þar af leiðandi mikilli verðhækjun ýmsum nauðsynjavörum án nokkurra kaup eða launabreytinga allt vegna að steðjandi erfiðleika innanlands og utan stop petta viðsætta sig kaup og launþegar eins og aðrir stjórnin þar að auki út sent áskorun lífsnauðsyn allir sameinist auka vinnuafköstin -

Islegation

Reykjavík 27. jan. 1950.

Jeg leyfi mjer hjer með, hæstvirti dómsmálaráðherra,
./. að beina til yðar fyrirspurnum þeim sem hjer fylgja með.

Eins og þessar spurningar bera sjálfar með sjer, eru þær í upphafi ætlaðar til að birta þær opinberlega, og til þess að knýja fram rannsókn á óljósu en nokkuð umtöluðu málí.

En síðar varð mjer ljóst að lítillar rannsóknar muni við þurfa, heldur sje hjer um það eitt að ræða, hvort slíkir hlutir sjeu umtalsverðir eða ekki.

Virðingarfylst

Pelgi Þórar.

Til dómsmálaráðherrans.

10. Virðist ófengilegum

F Y R I R S P U R N I R

þú sen séga til ófengilegum

til dómsmálaráðherrans.

11. Hverjar síðureikrörur vill dómsmálaráðherran geru til

1. Er dómsmálaráðherranum það kunnugt, að Jónas Þorbergsson útvarpsstjóri taki mútur á embætti sínu, svo að numið gæti tugum þúsunda í reiðu fje?
2. Er dómsmálaráðherranum kunnugt, að útvarpsstjórinn hafi tekið 12. Tel 10000.00 - 20000.00 króna persónulegan hagnað, í einum stað af mörgum, af láni úr byggingasjóði útvarpsins, sem hann hefur til varöveislu?
3. Er dómsmálaráðherranum kunnugt, að fyrverandi útvarpsráðherra hafi tekið af útvarpsstjóranum þessar 10000.00 - 20000.00 krónur, sem uppvist varð um, og látið skila þeim aftur?
4. Er dómsmálaráðherranum kunnugt, að taka megi þannig af embættismanni að ósekju tugi þúsunda, með ráðherravaldi, ef peningarnir voru frjálsir og löglega fengnir?
5. Er dómsmálaráðherranum kunnugt, að Jónas Þorbergsson hafi borið fyrir sig, skriflega, að hann hefði "leyfi fjármála-ráðherra" til að draga sjer þetta fje?
6. Er dómsmálaráðherranum kunnugt, að ráðherra geti "leyft" fjárdrátt, þó svo hann kynni að vilja það?
7. Er dómsmálaráðherranum kunnugt, að útvarpsstjóri hafi ætlast til að fá persónulegar mútur í sjálfu stjórnarráðinu, væntanlega 6000.00 krónur, fyrir að lána fje úr sjóðum útvarpsins til starfsmanna stjórnarráðsins?
8. Er dómsmálaráðherranum kunnugt, hvaða forrjettindi Jónas Þorbergsson hefur til slíkrar fjárfunrar, þó að við geti legið alt að sex ára fangelsi, eða hvort hjer geti verið um að ræða einhverja venju í embættisrekstri ríkisins?
9. Er dómsmálaráðherranum kunnugt, að slik hagnýting embættis tíðkist opinberlega, t.d. með frændþjóðum okkar eða þeim þjóðum sem kallaðar eru vel siðaðar?

10. Virðist dómsmálaráðherranum það nokkru skifta, hvernig slikt fordæmi muni orka á hina uppvaxandi kynslóð embættismanna, þá sem eiga að taka við stofnunum ríkisins af Jónasi Þorbergssyni og hans líkum, ef þeir eru til?
11. Hverjar síðferðiskröfur vill dómsmálaráðherrann gera til óbreyttra starfsmanna ríkisins, ef þeir sjá og vita húsbændur sína gera sjer svo hægt um hönd við sjálf hegningarlögin frammi fyrir augum ríkisstjórnarinnar og í húsum hennar, og farnast þó vel?
12. Telur dóms- og mentamálaráðherrann það einhlitt um trúmensku og heiðarleik og samvisku, að börn og ungmenni í landi hans læri að festa þessi orð á rjettan stað í málfræðigrind skólanna, þó að fordæmi og reynsla og rjettvisin í landinu kenni síðan hverjum og einum að hafa framkvæmd Jónasar Þorbergssonar á efni slíkra orða og krafti þeirra?
13. Ef nú ríkisstjórnin dregur þýfi eða rangfengið fje úr höndum embættismanns síns í kyrþey, hversu oft og lengi mundi þurfa að fremja slikt á einum og sama embættismanni, svo að fjárdráttarmaðurinn verði fullsýkn og þó öllu öðru rjettlæti fullnægt?

Virðingarfylst

Helgi Ólafsson.

Vestmannaeyjum 4 febr. 1950.

Hari vínur.

Fótt fótt hafi verit um miðkipti
okkar í nölli síðættistum alda-
földingu, leyfi íg mír at titulera "þig
pannig".

Eg hef umboin er mig langar til at
bíðja þig at hýalpo til st uppþárr.

Ég er p.t. forseti esperantofelagins. Þa
verða insulo" hér í Eyjum. Náður verður
at hafa lítt meir "crossley" þegar matar
einangratur sít í gmiðialena.

Ég hef studerat Esperanto líklega sl. 3 ár
og hefa gáfus minnir líklega aukin, mannt þri
langra, þri eftir 2 ár tólar. Eg og ekrafði Esperanto
einn ver en t.d. dönsku, er íg til mig nera
vel heima í. Óstofdan minna þó frekkar vera
sí, lere málid er austlart.

Hér eru um 40 meðlimir í Klútbundin og
hófum rit okkar eigin tuisnoti.

Ei einn filagsmaður er óanogtum með tilveruna,
f.e. gjaldkerum, sem segir "kassan" vere lötnæg.

Hann beriði mér ó at selta um spjaldhappdrætti til
dómsmala ráðuneytisins. Þy þekkum ekki til þess
spjaldhappdrætti, en mér er sagt at ráðuneyft
þess reit stórt umfali félögum og stytja og útkreifa
meintun og meiningi, en þat tel eg félög unars gera.
Vildi íg þriðju fíg at stytja umsóku minna,
en ey senti heim. dómsmala ráðuneyft.

Um leit og ek óska fér göt gengi i línu
ábyrgðarmikla slæfi þímu, kveit ek fíg.

Ólafur Hauðdóttir

Húsavík 21/2 '80.

Kari dánsmalaráðherra!

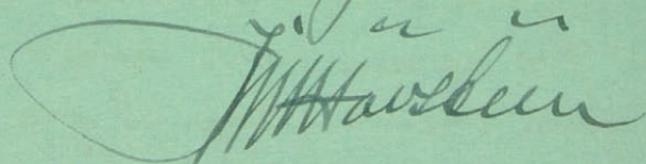
Nið tekjum þod rót, at aundaþjör
spfirnik af lyfjei þui til nátu-
neykisins, eða jöf i dag hefi nítot
utaf at geytum a' Eyslumannsset-
tilu i Hússauð og einhver a' til-
förlu skrifbofuna í húsum.
Hvo áfram verði húsið i vel leigu-
ðum stendi, þarf at gra allhelg at
gluggum og forstofulund, en um
fram allt þarf at staka alin.
Skrifbofuna og láta skrifbof-
urvorliggja súman og fessi breyt-
ting & austgrd líttur teknig sínar.
Jeg & almenningunum freki at
láta lísta línsið utan í þessari
dýrtið, tvímalning fess getur

vel segar eum nökkrus ór.

Hitt er ekki vannsalant, at
bæta ekki ír skrifstofuplás-
num, enda embættis altaf at
danskur og Norsukur mi örðum
ber, þat eykun á skyldurnar
a formaliser a fyrir ríkis, at
hafa bælegar skrifstofur.

Þugtis í því, at því ætitur
leyfi til umbedruna aðgnda.

Kort kveðjúr.

A handwritten signature in cursive script, likely belonging to Jón Þorsteinsson, the author of the letter. The signature is fluid and personal, consisting of stylized letters and flourishes.